

**Viljandi maakonnas, Põhja- Sakala vallas, Venevere külas asuva Vahe kinnistu (registriosa nr 3890439, katastritunnus 35701:004:0842, edaspidi *Vahe kinnistu*) eraldistel 2 ja 4 kavandatud lageraiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine.**

## **1. OTSUSTUS**

Lähtudes Osaühing Landeker volitatud esindaja Raido Tammiku poolt 25.06.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8<sup>1</sup>, metsaseaduse § 41 lõige 8<sup>1</sup> ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

**1.1. Jätta algatamata Vahe kinnistu eraldistel 2 ja 4 kavandatud lageraiete keskkonnamõju hindamine (KMH).**

**1.2. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.**

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

## **2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED**

**2.1.** Kinnistu omaniku Osaühing Landeker volitatud esindaja Raido Tammik esitas 25.06.2024 Keskkonnaametile metsateatise nr 50001035895 Vahe kinnistu eraldisel 2 lageraie teostamiseks, raie on kavandatud 0,21 ha suurusel alal ja kavandatud raie maht on 43 tm ning metsateatise nr 50001035894 Vahe kinnistu eraldisel 4 lageraie teostamiseks, raie on kavandatud 0,1 ha suurusel alal ja kavandatud raie maht on 15 tm. Kavandatud raieala jääb Maalasti loodusalale ning Maalasti looduskaitseala Venevere piiranguvööndisse.

**2.2.** Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6<sup>1</sup> lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8<sup>1</sup> ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2<sup>3</sup>). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtsajast.

## **3. EELHINNANG**

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS

§ 6<sup>1</sup> lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6<sup>1</sup> lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

### **3.1. Kavandatav tegevus**

#### **3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht**

Lageraied on kavandatud eraldiseisvate lankidena 0,21 ja 0,1 ha suurustel aladel, kavandatud raie maht kokku on 58 tm. Lageraie eesmärgiks on metsa uuendamine ning puidu kasutamise võimaldamine. Lageraie korral raiutakse raielangilt kahe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemne- ja säilikuud.

#### **3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.**

Vahe kinnistu asub Viljandi maakonnas, Põhja- Sakala vallas. Kavandatud raied jäävad alale, kus kehtib 2023. aastal kehtestatud Põhja- Sakala valla üldplaneering<sup>1</sup>, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

#### **3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine**

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja<sup>2</sup> §-s 19 sätestatuga.

#### **3.1.4. Tegevuse energiakasutus**

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

#### **3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn**

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

#### **3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine**

Raie töödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

#### **3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus**

Raie töödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raie töid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

---

<sup>1</sup> <https://www.pohja-sakala.ee/uldplaneering>

<sup>2</sup> Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

### **3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel**

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

## **3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond**

### **3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused**

Vahe kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Kavandatud raie alaga eraldisel 4 piirneb registreeritud harvendusraie pindalaga 0,69 ha. Kavandatud raiealadega ei piirne ning 30- meetrise ulatusega<sup>3</sup> mõjualas ei ole rohkem teisi registreeritud raieid. Lageraiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja alad jäävad jätkuvalt kasutusse metsamaana.

### **3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime**

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldistel 2 ja 4 kasvab küps hall leplik angervaksa kasvukohatüübis.

### **3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõearsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest**

Kavandatud raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus kavandatavad raied läbi viiakse. Kavandatud raietega piirneval alal võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

EELIS-e andmetel jääb kavandatud raieala Maalasti looduskaitseala Venevere piiranguvööndisse. Kaitsekord Maalasti maastikukaitsealal on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 20.12.2013 määrusega nr 183 „Maalasti looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“.<sup>4</sup> Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud Maalasti looduskaitseala kaitse-eeskirja peatükis 4.

Maalasti looduskaitseala hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvat Maalasti loodusala.

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

---

<sup>3</sup> Runnel, K. 2021. RMK rakendusüriing „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

<sup>4</sup> Vabariigi Valitsuse 20.12.2013 määrusega nr 183 „Maalasti looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“  
<https://www.riigiteataja.ee/akt/131122013003?leiaKehtiv>

### **3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond**

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

### **3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)**

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate harvendusraiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- Kavandatud raie mõjualas ei asu veekogusid. Mõju veerežiimile ei ole oluline.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- Kavandatud raied ei mõjuta oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- Raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta. Raie on kavandatud 0,31 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Raie teostamise järgselt mõjud pöörduvad - langi uuenemine tagatakse metsaseaduse §-s 24 sätestatud korras. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

#### **3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale**

##### **3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused**

Raied on kavandatud Maalasti looduslal. Ala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Maalasti looduskaitseala ega Maalasti loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist.

Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi<sup>5</sup> järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande<sup>6</sup> järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

### **3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale**

Lageraie eesmärgiks on metsa uuendamine ning puidu kasutamise võimaldamine. Lageraie korral raiutakse raielangilt kahe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemne- ja säilikuud.

Kavandatud raialal ega 30- meetrise ulatusega mõjualas ei ole Maalasti loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku.

Kavandatud lageraielankide pindala on väike (eraldiseisvad langid suurusega 0,21 ha ja 0,1 ha), sarnanedes looduslikele häiludele. Hall lepp on lühiealine puuliik ja lageraie tegemisega tekib võimalus ala uuendamiseks väärtuslikemate puuliikidega, mis toetavad elurikkuse ja kaitse-eesmärkide säilimist pikas perspektiivis. Teiste uuendusraieliikide (turberaiete) kasutamine hall lepikutes ei ole otstarbekas, sest ala uueneks taas juure- ja kännuvõsudest hall lepaga. Seega, väikesel pindalal lageraie hall-lepikus ei muuda oluliselt maastikuilmet ega ole olulise negatiivse mõjuga loodusväärtustele.

Kuna kavandatud raiala mõjualas ja raialal ei asu Maalasti loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Maalasti loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raied ei mõjuta ebasoodsalt Maalasti loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“.

### **3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile**

Raie on kavandatud Maalasti looduskaitseala Venevere piiranguvööndis. Alal ei esine Maalasti looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi mida raie mõjutaks.

---

<sup>5</sup>Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)  
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

<sup>6</sup> Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

[http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run\\_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE\\_habitats\\_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote](http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote)

### **3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega**

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, poollooduslike koosluste tegevuskavaga, kaitsekorralduskavaga ja Maalasti looduskaitseala kaitse-eeskirjaga, looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

### **3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused**

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Kaitse-eeskirja § 15 lõike 3 punkti 1 kohaselt on kaitseala valitseja nõusolekul piiranguvööndis lubatud lageraie kuusikutes ja hall-lepikutes kuni 1 hektari suuruse langina. Kaitse- eeskirja § 15 lõike 4 kohaselt tuleb elustiku mitmekesisuse säilitamiseks jätta raielangile hektari kohta alles vähemalt 10 tihumeetrit puid, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabasid, samuti eritunnustega, näiteks põlemisjälgede, õõnsuste, tuuleluudade või suurte okstega puid.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

## **3.4. Eelhindangu järeldus**

Kavandatud lageraietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Maalasti loodusalale, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariiolukordade esinemine vähetõenäoline.

#### **4. ÄRAKUULAMINE**

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2<sup>3</sup>. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Liisi Rääbus

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond